

Sarajevo, 11.02.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.02.2019.- 08.02.2019.

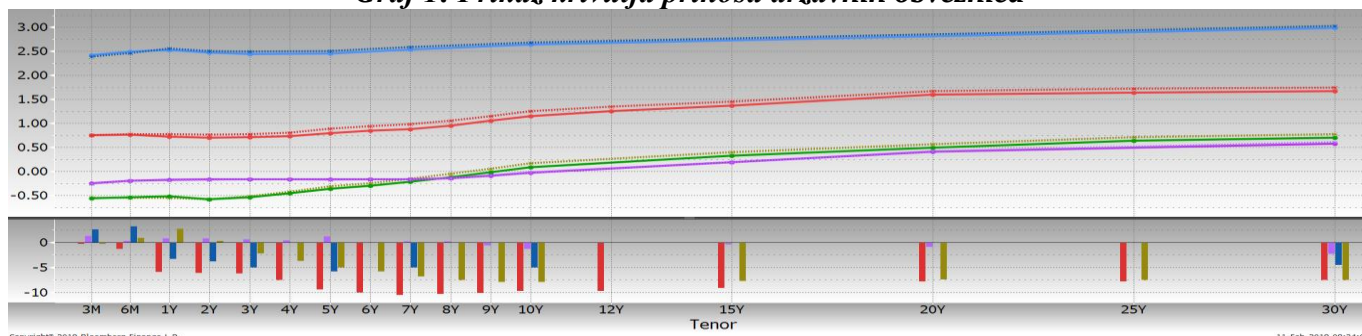
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	1.2.19	-	8.2.19		1.2.19	-	8.2.19		1.2.19	-	8.2.19		1.2.19	-	8.2.19	
2 godine	-0,58	-	-0,58	→	2,50	-	2,47	↘	0,77	-	0,71	↘	-0,17	-	-0,16	↗
5 godina	-0,32	-	-0,37	↘	2,50	-	2,44	↘	0,89	-	0,80	↘	-0,17	-	-0,16	↗
10 godina	0,17	-	0,09	↘	2,68	-	2,63	↘	1,25	-	1,15	↘	-0,01	-	-0,03	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	1.2.19	-	8.2.19
3 mjeseca	-0,407	-	-0,523
6 mjeseci	-0,555	-	-0,546
1 godina	-0,522	-	-0,485

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.02.2019. godine (pune linije) i 01.02.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Bloomberg je početkom protekle sedmice objavio da prema očekivanjima tržišta novca **očekivanja za prvo povećanje kamatne stope ECB na depozite banaka (eng. deposit facility) su pomjerena na juni 2020. godine, dok se prije tri mjeseca očekivalo da bi se prvo povećanje kamatnih stopa moglo desiti u septembru ove godine.** Ekonomski podaci objavljeni u posmatranom periodu, uključujući slabije PMI podatke, indeks povjerenja investitora i pad industrijske proizvodnje ukazuju na nastavak usporavanja privrednog rasta eurozone, što je uticalo na i dalje izraženu potražnju za sigurnijim investicijama. Glavni ekonomista IHS Markita (institucije koja objavljuje PMI indekse) Williamson je izjavio da prerađivački sektor širom eurozone naginje ka recesiji te da smatra da „najgore tek treba da uslijedi“, navodeći da nove fabričke porudžbine bilježe najbržu stopu pada u posljednjih skoro šest godina. Podaci koji su objavljeni za Njemačku, a koji su bili lošiji od očekivanja, predstavljaju signal da je i najveća evropska privreda pogođena usporavanjem globalnog privrednog rasta. Takođe, u četvrtak **Evropska komisija (EK) je objavila nove, znatno slabije, prognoze za privredni rast eurozone prema kojima se u ovoj godini očekuje usporenje rasta na 1,3% sa 1,9% iz 2018. godine.** Za 2020. godinu se sada očekuje rast GDP-a od 1,6%. U novembru prošle godine prognoze rasta za ovu godinu su iznosile 1,9% te 1,7% za 2020. godinu. Za ovu godinu EK za Njemačku očekuje rast GDP-a od 1,1% (ranije očekivano 1,8%), za Francusku 1,3%, dok se za Italiju očekuje privredni rast od samo 0,2% (ranije očekivano 1,2%), što bi bio najslabiji rast na nivou cijele Evropske unije. **Za stopu inflacije u eurozoni u ovoj godini prognoze su**

smanjene na 1,4%. EK navodi globalne trgovinske tenzije i usporenje privrednog rasta Kine kao glavne faktore koji utiču na evropsku privredu, ali i ostale interne faktore, kao što su: znatno slabija proizvodnja automobila u Njemačkoj, socijalne tenzije u Francuskoj te „velike neizvjesnosti oko politika budžeta u Italiji“. Takođe, neizvjesnost oko Brexita bi mogla uticati na dalje pogoršanje izgleda. Smanjene prognoze EK su, zajedno s aktuelnim neizvjesnostima, na globalnom nivou uticale na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama tokom jučerašnjeg trgovanja.

Sve navedeno je uticalo na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone kraćeg roka dospjeća nisu zabilježili bitnije promjene, ali su prinosi petogodišnjih obveznica smanjeni za 5 baznih poena, a prinosi desetogodišnjih obveznica za 8 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu, pri čemu je prinos njemačkih desetogodišnjih obveznica zabilježio najniži nivo od oktobra 2016. godine te je iznosio 0,087%. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su skoro svakodnevno bilježili rast, prvobitno zbog neočekivane vijesti da je bankama dat mandat za aukciju još jedne dugoročne obveznice s rokom dospjeća od 30 godina, a nakon što je prošlog mjeseca zabilježena rekordno visoka potražnja za obveznicama s rokom dospjeća od 15 godina. Italija je na ovoj aukciji emitovala 8 milijardi EUR, dok su nalozi za kupovinu premašili iznos od 41 milijardu EUR, što je novi rekordno visok nivo ponuda za italijanske obveznice. Rast prinosa je dodatno bio izražen nakon velike korekcije prognoza EK za privredni rast ove zemlje, što je zajedno s ostalim razočaravajućim ekonomskim podacima dovelo do sedmičnog rasta prinosa ovih obveznica između 21 i 35 baznih poena, a najveći rast zabilježile su petogodišnje obveznice.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	FEB	-1,3	-3,7	-1,5
2.	PMI kompozitni indeks – EZ final.	JAN	50,7	51,0	51,1
3.	Maloprodaja – EZ (G/G)	DEC	0,5%	0,8%	1,8%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	DEC	3,1%	3,0%	4,0%
5.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	DEC	-6,7%	-7,0%	-3,4%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	DEC	-3,4%	-3,9%	-4,0%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	DEC	-1,4%	-1,4%	-2,2%
8.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	DEC	-	3,3%	2,6%
9.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	DEC	-2,2%	-6,2%	-3,2%
10.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	DEC	-2,7%	-5,5%	-2,6%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	DEC	-1,2%	-1,0%	-2,3%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	DEC	-	-4,2%	2,3%
13.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	DEC	16,5	13,9	20,4
14.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	DEC	-4,62	-4,65	-4,81
15.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	JAN	0,8%	0,9%	1,2%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G)	DEC	0,8%	-0,6%	1,7%
17.	Promjena broja nezaposlenih - Španija (u '000)	JAN	62,5	83,5	-50,6

SAD

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje, koje je najviše bilo izraženo kod obveznica srednjeg roka dospjeća, čime je još više naglašena inverzija američke krive prinosa u periodu dospjeća obveznica od jedne do pet godina, a kriva prinosa je dodatno pomjerena naniže. Ovakvo kretanje prinosa američkih obveznica je direktna posljedica zabrinutosti investitora zbog usporenja globalnog ekonomskog rasta, na šta upućuje veliki broj objavljenih ekonomskih pokazatelja, ne samo za SAD nego i za eurozonu, Kinu i druge svjetske privrede. Prema navodima pojedinih analitičara, ova zabrinutost je direktna posljedica pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i Kine, koji će se pogoršati ukoliko predstavnici ove dvije zemlje ne postignu dogovor do 1.3.2019. godine, odnosno nakon tog datuma doći će do aktivacije novih američkih tarifa na uvoz dobara i usluga iz Kine. Glavni kamen spoticanja između ove dvije zemlje je i dalje nepostizanje dogovora o korištenju prava nad američkom intelektualnom svojinom. Pored navedenog, zabrinutost investitora je prisutna i zbog činjenice da bi američki zakonodavci do 15.02.2019. godine trebalo da postignu dogovor o načinu finansiranja federalnih

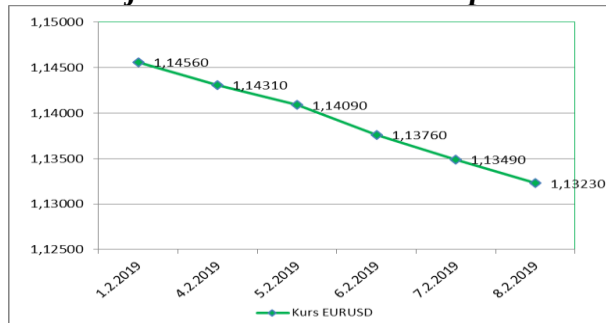
institucija, tačnije o načinu obezbjeđivanja granice SAD i Meksika i finansiranja tog programa, te ukoliko taj dogovor ne bude postignut, SAD će se ponovo suočiti s privremenim zatvaranjem federalnih institucija. Prema riječima predsjednice Feda iz San Franciska Mary Daly, ukoliko zakonodavci ne postignu dogovor o budžetu do navedenog roka, to bi moglo načiniti mnogo više štete nego prethodno koje je trajalo 35 dana te ozbiljno ugroziti povjerenje investitora. Predsjednica Daly je, takođe, navela i da će Fed biti strpljiv vezano za dalje povećanje referentne kamatne stope pod uticajem pooštrenih uslova na finansijskim tržištima te nije poznato koliko će biti potrebno vremena prije narednog povećanja referentne kamatne stope. Sličnu izjavu je dao i predsjednik Feda iz Dalasa Kaplan, koji je naveo da bi FOMC mogao pauzirati povećanje referentne kamatne stope sve dok ekonomski izgledi SAD ne budu jasniji.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.					
1.	Fabričke porudžbine (M/M)	NOV	0,3%	-0,6%	-2,1%
2.	Porudžbine trajnih dobara (M/M)	NOV	1,5%	0,7%	-4,3%
3.	PMI indeks uslužnog sektora	JAN	54,2	54,2	54,4
4.	ISM indeks uslužnog sektora	JAN	57,1	56,7	58,0
5.	Trgovinski bilans (milijardi USD)	NOV	-54,0	-49,3	-55,7
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26.JAN	221.000	234.000	253.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1456 na nivo od 1,1323.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekle sedmice je održana sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici. Kao što je i bilo očekivano, referentna kamatna stopa je zadržana na nivou od 0,75%, kao i program kvantitativnih olakšica u sumi od 435 milijardi GBP. Nakon sjednice saopštene su revidirane prognoze GDP-a te se u tekućoj godini očekuje rast od 1,2%, dok se u 2020. godini prognozira stopa GDP-a od 1,5% (prethodno prognozirano 1,7% za obje godine). Iz BoE je saopšteno da se Velika Britanija u ovoj godini suočila s najslabijim rastom u posljednjih 10 godina, zbog neizvjesnosti oko Brexita, kao i zbog usporavanja globalnog rasta. Takođe, Nacionalni institut za ekonomska i socijalna istraživanja (NIESR) prošle sedmice je objavio revidirane prognoze privrednog rasta te se očekuje da će u tekućoj godini stopa GDP-a iznositi 1,5% (prethodno prognozirano 1,9%). Prognoza je bazirana na pretpostavci da Velika Britanija izbjegne šokove nepostizanja dogovora o Brexitu idućeg mjeseca, a kao ključni faktor smanjenja prognoza navodi se usporavanje globalnog ekonomskog rasta. Istovremeno, u slučaju nepostizanja dogovora, NIESR prognozira da će privreda bilježiti rast za oko 0,5% ove godine uz pretpostavke da BoE smanji referentnu kamatnu stopu, da Vlada smanji poreze i poveća socijalnu potrošnju, a Velika Britanija i EU pronađu načine za smanjenje šokova u ključnim oblastima kao što su finansije i transport.

Rezultati Reutersove ankete su pokazali da će GBP aprecirati između 2% i 5% ukoliko Velika Britanija postigne dogovor s EU, odnosno deprecirati između 5% i 10% u slučaju neurednog Brexit-a.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	JAN	-	55,8	54,2
2.	PMI indeks uslužnog sektora	JAN	51,0	50,1	51,2
3.	PMI kompozitni indeks	JAN	51,4	50,3	51,4
4.	PMI indeks građevinskog sektora	JAN	52,5	50,6	52,8
5.	Halifax cijena kuća (M/M)	JAN	-0,7%	-2,9%	2,5%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je u odnosu na USD deprecirala. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,87566 na nivo od 0,87405, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3079 na nivo od 1,2944.

JAPAN

Tokom službene posjete Japanu prošle sedmice, njemačka kancelarka Merkel sastala se s premijerom Abeom, koji je izjavio da te dvije zemlje dijele odgovornost za globalni prosperitet i sigurnost te je istakao da se oboje nadaju što bržem i demokratskom rješenju političke krize u Venecueli. Takođe, premijer Abe se tokom prošlosedmičnih izjava dotakao i monetarne politike BoJ te je pohvalio ultrastimulativnu monetarnu politiku BoJ, koja je u proteklih šest godina pomogla u otvaranju novih radnih mjesta. Takođe, Abe je naglasio da Vlada nije pretjerano zabrinuta zbog nepostizanja ciljanog nivoa inflacije od 2%.

Prema mišljenju ekonomskih analitičara, značajan rizik za japansku domaću potražnju predstavlja plan Vlade za povećanje poreza na promet u oktobru. Iako će Vlada ponuditi privremene poreske olakšice i subvencije kako bi se ublažio efekat na potrošnju, neki ekonomisti su zabrinuti da će domaćinstva i dalje smanjivati potrošnju nakon rasta poreza.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

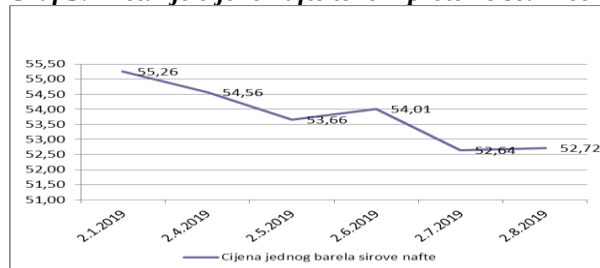
	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	JAN	-	1.279,3	1.271,0
2.	Monetarna baza (G/G)	JAN	4,6%	4,7%	4,8%
3.	Tekući račun (u mlrd JPY)	DEC	469,3	452,8	757,2
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) P	DEC	132,4	216,2	-559,1
5.	PMI indeks uslužnog sektora	JAN	-	51,6	51,0
6.	PMI kompozitni indeks	JAN	-	50,9	52,0
7.	Vodeći indeks P	DEC	97,9	97,9	99,1
8.	Koicidirajući indeks P	DEC	102,2	102,3	102,9
9.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	DEC	1,7%	1,8%	1,7%
10.	Potrošnja domaćinstava (G/G)	DEC	0,8%	0,1%	-0,6%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 125,46 na nivo od 124,26. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio neznatan rast s nivoa od 109,50 na nivo od 109,73.

NAFTA I ZLATO

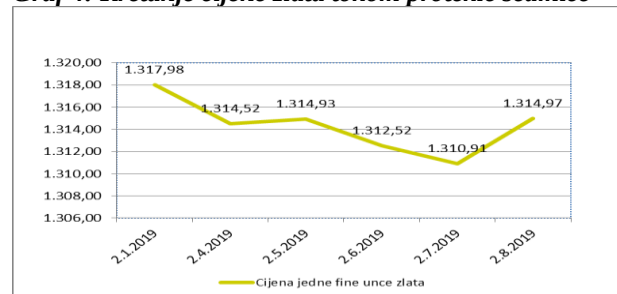
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 55,26 USD (48,24 EUR). Nakon što je zabilježila rast na najviši nivo u posljednja dva mjeseca, cijena nafte je tokom protekle sedmice imala trend smanjenja, uprkos naporima zemalja članica OPEC-a i Rusije da utiču na njen rast. Kao glavni razlog za to analitičari navode zabrinutost investitora zbog evidentnog usporenja globalnog ekonomskog rasta, što će se, prema njihovim očekivanjima, odraziti na nivo tražnje za ovim energentom. Osnovni faktori koji podstiču ovu zabrinutost su pooštreni trgovinski odnosi SAD i Kine, neizvjesnosti oko Brexita i zabrinutost da bi se federalna administracija SAD ponovo mogla suočiti s nemogućnošću finansiranja ukoliko zakonodavci ne postignu dogovor o budžetu do 15.02.2019. godine. Tokom protekle sedmice objavljeni su podaci o tome da su američke zalihe nafte zabilježile manji rast od očekivanog, koji je iznosio 1,3 miliona barela na sedmičnom nivou. Pored toga, objavljene su i informacije koje upućuju na to da bi Libija uskoro mogla povećati obim proizvodnje nafte, što je, takođe, dalo doprinos njenom smanjenju. Ipak, događaji u Venecueli i dalje daju podršku cijeni ovog energenta. Iz tog razloga je u petak cijena nafte zabilježila blagi rast, uprkos zabrinutosti zbog usporenja globalnog ekonomskog rasta i informaciji da je broj bušotina nafte u SAD povećan tokom protekle sedmice za sedam. Na zatvaranju tržišta cijena jednog barela ovog energenta je iznosila 52,72 USD (46,56 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.317,98 USD (1.150,47 EUR). Tokom protekle sedmice cijena ovog plemenitog metala je pratila kretanje kursa EURUSD te je uglavnom bilježila smanjenje. Aprecijacija USD bila je podstaknuta objavljivanjem razočaravajućih ekonomskih indikatora za vodeće svjetske privrede, zabrinutošću investitora zbog usporenja ekonomskog rasta, kao i zbog drugih faktora koji su podstakli tražnju za sigurnijom aktivom, prije svega državnim obveznicama zemalja visokog kreditnog rejtinga. Iako je tražnja investitora bila preusmjerena na drugu finansijsku aktivu, navedeni faktori su, ipak, spriječili veće smanjenje cijene zlata. World Gold Council je objavio informaciju da su centralne banke tokom protekle godine kupile 651,5 tona monetarnog zlata. Među najvećim kupcima bile su centralne banke Rusije, Kazahstana, Turske, Poljske, Mađarske i Indije. Ovo predstavlja povećanje od 74% i drugi je po veličini obim kupovine zlata od strane centralnih banaka od kada se vodi ova evidencija. Centralne banke u svom vlasništvu drže oko 34.000 tona zlata, što je najviši nivo u posljednjih 48 godina. Zabrinutost investitora zbog usporenja globalnog ekonomskog rasta, nakon objavljivanja razočaravajućih podataka za eurozonu je tokom trgovanja u petak uticala na rast tražnje za monetarnim zlatom, te je cijena jedne fine unce na zatvaranju tržišta iznosila 1.314,97 USD (1.161,33 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.